

BÖLÜM 27 - KARDİYAK FİZİK MUAYENE

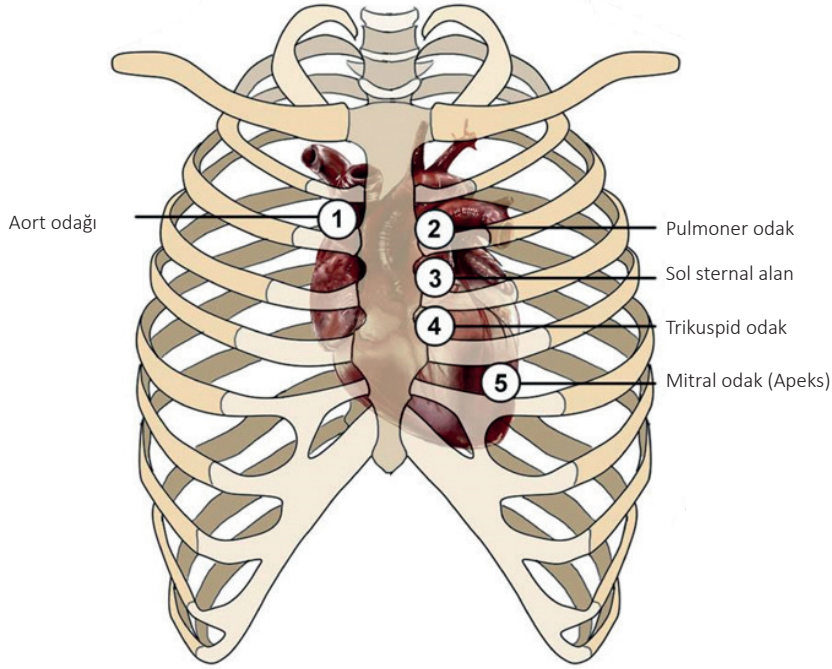
6. KALP SESLERİ

Uğur KOCABAŞ¹

Kalbin oskültasyonu stetoskop yardımıyla kalp seslerinin ve üfürümlerinin değerlendirilmesinde kullanılan bir yöntem olup dikkatli bir kardiyovasküler sistem değerlendirmesinin temelini oluşturur. Kalp sesleri sırasıyla mitral kapak kapanması, trikuspid kapak kapanması, pulmoner kapak açılması, aort kapak açılması, aort kapağın kapanması, pulmoner kapağın kapanması, trikuspid kapak açılması ve mitral kapak açılması sırasıyla kardiak siklusta yer alır. S3 erken diastolde S4 ise atrial sistol döneminde duyulur. (Şekil 1, Şekil 2) Oskültasyon hasta sırtüstü yatar, sol yan yatar oturur ve ayakta ve oturup öne eğilme pozisyonunda yapılmalıdır. İlk başta sırtüstü yatar pozisyonda dinlendikten sonra sol yan yatar pozisyonda stetoskopun çan kısmı ile apikal bölgede rulman S3 gibi diastolik sesler dinlenilmelidir. Otururken ve ayakta oksültasyon ile üfürümde olabilecek değişiklikler kaydedilmelidir. Oturup öne eğilme pozisyonunda ise kalp bazaline ait diastolik sesler stetoskopun diaframı ile (aort

yetersizliği) dinlenilmelidir. Üfürümler şiddetine, frekansına (Örn. düşük frekans gradienti düşük akım hızı yavaş olan mitral darlıktaki rulman veya yüksek frekanslı yüksek gradientli yüksek akım hızlı aort yetersizliği), konfigürasyonuna, kalitesine (kaba, haşın, yüzeyel, tırmalayıcı, üfleyici, gıcirtı), süresine (kısa-uzun süreli), lokalizasyonuna ve yayılımına (hangi odakta daha iyi duyuluyor, akımın yayılımı ne yöne), kalp siklusundaki zamana (sistolik, diastolik, devamlı, pansistolik,erken sistolik, midsistolik (ejeksiyon), geç sistolik vb.) göre değerlendirilmelidir. Oskültasyon esnasında dinlenilecek odaklar ve duyulan sesler Şekil 3'de özetlenmiştir. Oskültasyon esnasında diğer el ile karotis nabızı palpe edilerek seslerin kalp siklusundaki yeri tayin edilebilir. S1 karotis pulsasyonundan önce S2 ise karotis pulsasyonundan sonra duyulan sestir; siklus tayini için pulsasyonun iletiminde gecikme olacağından radial arter kullanılamaz.

¹ Doç. Dr., İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ugurk46@yahoo.com

Şekil 3. Kardiak oskültasyonda dinlenilecek odaklar ve duyulan sesler.(Kaynak 4'ten değiştirilerek alınmıştır.)

Aort odağı: sistolik üfürümler: Aort darlığı, aort kapak sklerozu, Akım üfürümü (örn. Fizyolojik üfürüm)

Pulmoner odak: Sistolik ejeksiyon üfürümü akım üfürümü, pulmoner darlık

Erb noktası/Sol sternal alan: Diastolik üfürüm: aort yetersizliği, pulmoner yetersizlik

Sistolik üfürüm: Hipertrofik kardiyomiyopati

Trikuspid odak: Diastolik üfürüm: Atrial septal defekt, trikuspid darlığı

Holosistolik üfürüm: Trikuspid yetersizliği, Ventriküler septal defekt

Mitral odak: (Apeks)

Holosistolik üfürüm: Mitral yetersizliği

Diastolik üfürüm: Mitral darlık

Sistolik üfürüm: mitral kapak prolapsusuna bağlı üfürüm

KAYNAKLAR

1. Mayo Clinic Cardiology Concise Textbook 4th Edition Joseph G Murphy, Margaret A Llyod Mayo Clinic Scientific Press Oxford University Press 2013
2. Braunwald's Heart Disease A Textbook of Cardiovascular Medicine 8th Edition Zipes, Libby, Bonow, Mann, Tomaselli Elsevier 2007
3. Muayeneden Tanıya İsfendiyar Candan 2. Baskı Antıp Anonim Şirketi 2005
4. Textbook of Physical Diagnosis History and Examination Mark H. Schwartz 2014
5. İç Hastalıkları Semiyoloji Abdülkadir Kaysı 13. Baskı Alfa yayınları 2019
6. Semiyoloji 2. Baskı Yaşar Küçükardalı Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Nobel Tıp Kitabevi 2012